

შრომა

სურათებიანი დამატება

დამატების № 13.

კვირა, 21 მაისი, 1906 წ.

გაზეთის № 28.

* *
(თარგმანი)

ტყვეობაში წამებული
ტანჯული ჩახველ საფლავში,
ხალხს შესწირე სული, გული,
მოკვდი იმისთვის ბრძოლაში.

თუმც მცირე ხანს, მაგრამ წმინდათ,
ემსახურე შენს სამშობლოს,
აქ ვართ შენნი ამხანაგნი
ჩვენვე ვითხრით სასაფლავს.

ჩვენმა მტერმა შენსა გვაშე
ვერ იყარა თვის ბრახები,
ჩვენ გარტყვიართ, ძმაო, ირგვლივ,
ჩვენ დაგიხუტეთ თვალები.

არ ესტიროდით, მეგობარო,
როს შენს საფლავს დავემშვიდეთ,
არც გვიკლავდა ჩვენ გულს სევდა,
როცა მიწა მოგაყარეთ!

არა, მხოლოდ გულში ბრახი
ჩვენ აგვენთო და შეგფიცეთ,—
გადეუხადეთ მტერს ჯალათსა,
შევესრულოთ ეს პირმტკიცეთ!

ჩვენი ბედიც იგივეა,
როგორც შენი ციხეებში,
ამოგვივა, ძმაო, სული,
იქ დაღუპვა ჩვენი ლეში!

როგორც თვით შენ, იქნებ ჩვენცა
თავი დავდეთ მხოლოდ მისთვის,
რომ შევიქნეთ ნიადაგათ
კიდევ ახალ მსხვერპლებისთვის.

მაგრამ ვიცით, მეგობარო,
ჩვენს ძელებიდან აღგებია
ჩვენზე უფრო მკვლავ-მამაცი
და მტერს მტრულად დახვდებიან.

ა. კვდოშვილი.

მ ა რ ს ი ლ ნ ი.

(საფრანგეთის რევოლუციის დროის მოთხრობა)

ფელიქს გრასი.

(შემდეგი*)

ვერ წარმოიდგენთ, ჩემო მეგობრებო, რა ვნახე! ხალხი
ათასობით ირეოდა ციხე-სიმაგრეებთან, ყველანი ყვიროდნენ,
იკინოდნენ, მღეროდნენ, ცეკვავდნენ, ხტოდნენ და გიჟი-
ვით ეხვეოდნენ ერთმანეთს. როგორც მივედი, ყველამ შეს-
ძახა ერთბაშად: „ფრანდოლა, ფრანდოლა!“ და გამოჩნდა
მომავალი ხალხი. ვინ არ იყო იქ: კარგად ჩაცმული ვაჟბა-
ტონები უბეში სათები, ფეხშიშველი და დაფლეთილები,
ჯარის-კაცები, მოსარტყელები, მორთული ქალები და ბეშ-
ვები, მღვდლები, ბერები და მონაზვნები, ყველა ესენი მოძ-

რაობდნენ და მხიარულობდნენ. ჰაერში განუწყვეტლივ გაი-
სმოდა ყვირილი:

— გაუმარჯოს ეროვნებას!

უნებლიეთ ამ ხალხში შევერიე და დავიწყე ყვირილი:

— გაუმარჯოს ეროვნებას!

იმ სიგრძეთ იყო გაშლილი ეს ხალხი, რომ არც თავი
უჩანდა და არც ბოლო. ისე დავიკარგე, რომ, წმ. ლაზარეს
კარებიდან შესვლის მაგიერად, ლამაზბერტის კარებიდან შეველ
ქალაქში. აქ იწყებოდა ქუჩა კოლერა. რა უცნაურია ეს ქუჩა
ჩემო მეგობრებო! ნახევარი მოკირწყლულია ეტლებისთვის
და ფეხით მოსიარულეთათვის, მეორე ნახევარი-კი კალაპოტია
მდინარე სარგის, რომლის წყალიც ატრიალებს ჩარხებს ტყა-
ვის სახელოსნოებისას და ბლონდის ქსოვილის ქარხნებისას,
იმ დღესასწაულის გამო, დაკეტილი ჰქონდათ სახელოსნოებიც
და ქარხნებიც, გარედან კი მორთული იყო სხვა და სხვა
ფერის ფარჩეულით. ეს მორთულობა ძალიან ალამაზებდა
იქაურობას, მხოლოდ სივიწროვის გამო, ეს ბრბო ხალხისა
ფართოთ ვერ გაშლილიყო.

ძლივს, რის ყოფით, გავედით ქალაქის დიდ მოედანზე.
აქ ფართოთ გავიშალენით, დიდხანს კი არ გავჩერებულვართ,
ახლა ხალხმა გასწია პაპის სასახლის მოედნიკენ, სადაც უნ-
და ედღესასწაულნათ. ამ მოედნის შუა ალაგას ესტრადაზე
იდგა სამი მოხელე, რომელნიც პარიზიდან იყვნენ გამოგზავ-
ნილნი, რომ გამოეცხადებინათ ავინიონის შეერთება სიფრან-
გეთთან. მრავალ ხალხს მოეყარა თავი და ირგვლივ შემო-
ხვეოდნენ, ჩვენც იმათ შვეურეთლით. დიდის ხმით იძახდნენ
ყველანი:

გაუმარჯოს საფრანგეთს! გაუმარჯოს ეროვნებას! ძირს
მთავრობა!

მოულოდნელად მოხელენი წამოდგნენ და ანიშნეს ხალხს,
რომ ლაპარაკი სურთ. ყველა გაჩუმდა. ერთმა მოხელემ მა-
ღალის ხმით წაიკითხა ბრძანება ავინიონის და მთელ კონტის
საფრანგეთთან შეერთების შესახებ. ამ ბრძანების წაკითხვის
შემდეგ, ისევ მოისმა ყვირილი: გაუმარჯოს ეროვნებას, მაგ-
რამ ჩქარა ჩაჩუმდა, რადგან ამ დროს მოხელენი პაპის სასა-
ხლისკენ მიბრუნდნენ და რაღაც ანიშნეს სასახლის ბანზე
მდგომ მუშებს. ამ წუთებმა მაშინვე ჩამოიღეს პატარა ვერცხ-
ლის ზარი, რომელიც რეკდა ხოლმე პაპის სადიდებლად, ჩა-
მოაკურეს თოკით მოედანზე. მერე ეს ზარი გაათრეს ქალა-
ქის სიმაგრეებისკენ. ბევრი ავინიონელი სწუხდა ამ ამბის
გამო, თუმცა, რა თქმა უნდა, სასარგებლო იყო გარეგანის
ნიშნებითაც საერთოთ ყველასთვის დამტკიცებინათ, რომ
ქალაქმა ავინიონმა ყოველივე დამოკიდებულება შესწყვიტა
პაპთან, მაგრამ ხალხს ეგონებოდა, რომ ევლარ მოისმენდა
სასიამოვნო და ტყბილ ხმას თავის ვერცხლის ზარისას.

ამ დროს ხალხმა დაინახა ნადიმისთვის სანოვავით მომა-
ვალნი და ზარი დავიწყებას მისცა. ზოგს ახალი გამოცხვარი
პური მოჰქონდა, ზოგს კალათებით ზეთის ხილი, ზოგს აუა-
რებელი თხილი და ზოგს ამდენივე ყურძენი. ყველა ეს ეს-
ტრადაზე დალაგეს და თითო-თითოთ ყველას ურიგებდნენ
თითო პურს, ექვს-ექვს ზეთის ხილს, იმდენსავე თხილს და
თითო მტევან ყურძენს. ამ აუარებელ ხალხში ძალიან ძნელი
იყო ვაგლა, მაგრამ მე მაინც, როგორც იყო, მივალწიე და
ჩემი წილი მივიღე. გამოვატანე ამ შეჯგუფებულ ხალხს და
დავეჯექი სასახლის კიბეზე, რომ თავისუფლად მექამა.

*) იხილე დამატება № 12.

ს ა რ ჩ ე გ ნ ე ბ ი ო ფ ი ლ ი ს შ ი

თავმჯდომარე და კომისიის წევრნი შესაშვ ნაწილში.

ქუთთხე ნაწილში.

არც აქ დავრჩი მარტო, ჩემს გვერდით იჯდა ლამაზი გვარდიელი თავის ცოლით და პატარა შვილით. კეთილ ადამიანსა ჰგავდა, გრძელი, ქერა უღვაშები ჰქონდა და ლურჯი თვალები, რასაც იშვიათად შეამჩნევდით სამხრეთის ხალხს. ჯერ ჩუმად იჯდა, მერე შემაშინა, რომ ძალზე მარჯვეთ ვამტყვევდი თბილის, ვეღარ მოიშინა და მითხრა:

— ყმაწვილო, შენ ძალიან კარგი კბილები გქონია! აეწითა და შური შეგხედე იმის მორთულობას.

უცხად იმანვე წამოიძახა: — ოჰო, ძირი კიდევ გააგდებინეს ღვინის ჭურჭელს.

ცოლმა საღვინე მიაწოდა და იმან შემომართა:

— შენი ბოთლი სასეთა თუ ცარიელი? თუ ცარიელი, მე ავაყვებ.

რადგან გზაში სულ გამოცვალე ჩემი პატარა ბოთლი, ხმა ამოუღებლად მივაწოდე, იმან მაშინვე წაიღო, სადაც ხალხი ღვინის ჭურჭელს ეხვეოდა. გვარდიელმა დიდის გაკვირვებით შეატანა ხალხს და ცოტა ხანს უკან დაბრუნდა ღვინით სავსე ჭურჭლით და ჩემი ბოთლი მე მომაწოდა.

— მაშა, — უთხრა თავისმა პატარა ვაჟმა, — კიდევ მინდა ყურძენი.

— ყურძენი კი აღარ არის და, თუ გინდა, ღვინოს დაგაღვინებ.

— არ მინდა, ყურძენი მომი!

— ხომ გეუბნები, ყურძენი აღარ არის მეთქი!

— ნუ ჭირვეულობ, ჩემო ბიჭუნო, — უთხრა დედამ და მიაწოდა ღვინო.

— არ მინდა, ყურძენი მომი.

მომავლნად, რომ ჯერ ხელი არ მებო ჩემი ყურძენისთვის, ბავშვს მივაწოდე და ვუთხარი:

— აი ყურძენი, მიირთვი.

— ეგ მერის-მერი პატივისცემა! — მითხრა იმისმა დედამ.

— არა, მე მაგის ნებას არ მოგცემთ! — სთქვა გვარდიელმა, — რა ჭირვეულობაა, რომ ამის გულისთვის თქვენ თქვენი წილი ყურძენი ამას უთავაზოთ.

— არა, ეგ ისეთი კარგი ბავშვია, რომ სიამოვნებით ვაძლევ ამ ჩემს წილს ყურძენს.

— მაშ მადლობა უთხარი, — უთხრა მამამ, — მომაწოდა ღვინო და მითხრა:

თავმჯდომარე და კომისიის წევრნი.

— აქაურს არა გვეხარ, საიდანა ხარ?

— მალმორიდან.

— რისთვის მოსულხარ?

— წერილი უნდა გადაეცე ქოსერენს, რომელიც სამუშაოს მიშოვის. თუ შეიძლება, მითხარით, სად არის იმისი ბინა?

წარბები შეიკმუნა და ისეთნაირად შემომხედა, რომ შემეშინდა.

— წერილი გაქვს ქოსერენთან? მაშ შენ პარისტოკრატი ხარ და პაპისტი?

— არ ვიცი, პაპისტი არა ვარ.

— მაშ რისთვის მიღიხარ იმასთან?

— საქმეს გიშოვისო, მითხრეს.

— მაშ არ იცი, რომ ის არისტოკრატია და სამუშაოს

მარტო პაპისტებს აძლევს? რასაკვირველია, შენ არაფერს დაჰკარგავ, თუ იმასთან წახვალ, მაგრამ კეთილი ბიჭი ჩანხარ და, თუ ვინცობაა, არ მიგიღოს, ჩემთან მოდი სამმართველოში დიდ მოედანზე და გვარდიაში ჩაგრიცხავ, ჩემს ბატალიონში ავიყვან. რამდენი წლისა ხარ?

— თექვსმეტისა უნდა ვიყო?

ერთი წელიწადი უცახედად წავუმატე.

— საუცხოვოა, 17 წლისას შეუძლია გვარდიაში შესვლა. მაშ შენი ხელი! ახლა ავიხსნი, საითაც უნდა წახვდე: აი ამ ქუჩაზე წადი, მერე შეუხვები მარცხნივ და პირველი სახლი აივნით ქოსერენის სადგომია.

ამ ლაპარაკის დროს თავის ცოლს თვალი უყუო, იმან თავიდან სამ-ფეროვანი ნიშანი მოიხსნა და მომცა ღიმილით:

— რადგან პაპისტი არა ხარ, მაშასადამე, კარგი პატრიოტი იქნები, ამიტომ ეს ნიშანი ატარე.

მოვიდა ჩემთან, გამიკეთა ნიშანი ქუდზე და უთხრა ქმარს:

— ერთი შეხედე, რა ბიჭია! შენ მართალი ხარ: საუცხოვო გვარდიელი იქნება.

გვარდიელმა მხარზე ხელი დამკრა და მხიარულად მითხრა:

— აბა, აბა ეხლა დაიყვირე: გაუმარჯოს ეროვნებას! ძირს მთავრობა!

და ჩვენ ორთავემ, ხალხის ღრიანცელში, საშინლად დავიღრიაღეთ:

მესამე ნაწილი.

მეექვსე ნაწილი.

— გაუმარჯოს ეროვნებას! ძირს მთავრობა!

— ახლა კი წადი შენს ბერთან და არ დაივიწყო, რაც გითხარი, გელი სამმართველოში, იქ იკითხე ფელდფეხელი ვოკლერი.

— გმადლობთ, არ დაივიწყებ!

მე ძალზე აღშფოთებული გავშორდი ამათ, არ ვიცოდი-კი რა მაშფოთებდა: სიხარული თუ შიში.

ძლივს ვაპობდი ხალხის კედელს სასახლის მოედანზე, ყოველ ნაბიჯზე მრავალი ხალხი მხედებოდა, სადღესასწაულოდ გამოცხადებული. როცა მივალწიე არისტოკრატების ქუჩას, სადაც ყოველგვარი იდგა, გაცხებული დავრჩი—ერთი აღმზრდელი არსადა სჩანდა, უდაბნოს ჰგავდა იქაურობა. კარები ყველას დაკეტილი ჰქონდა, ფანჯრის დარბაზები დახურული, მხოლოდ შიგნიდან გამოდიოდა ხმაურობა და ამით შეატყობდით, რომ სახლში მცხოვრებნი იყვნენ. პირდაპირ აივნიან სახლს მივადექ და დავაკუნე. გაიღო სარკმელი, ავიხედე, მაგრამ მაშინვე მოხურეს და ვერავინ დავინახე. მერე მოისმა შიგნით კარების რახუნები, ფეხის ხმა და ბოლოს კრაქ-კრუქით ოდნავ გაიღო ქვეითა კარი.

— ვინ გინდათ?—მკითხა მჩაგვანა ხმით ბებერმა გასათხოვარმა ქალმა დაღმეჭილისა და ზაფრანასავით გაყვითლებულის სახით.

— ბერი ყოყორენი.

კარი მთლად გაიღო, უნდა შევსულიყავ, მაგრამ როგორც კი ფეხი შევდგი, ქალმა თავიდან ქუდი მაშლია და იკივლა:

— მიშველეთ! მიშველეთ! ღვთის მშობელი დედაო! ავაზაკი შემოგვივარდა სახლში: გვიშველეთ!

გაცოფებულმა მოჰკლია ჩემ ქუდს ნიშანი, დაფლითა ნაკუწ-ნაკუწად, ქუდი ქუჩაში გადავადო, მერე შედგა ზედ და დაუწყო ფეხ-ქვეშ ქელვა. აღარ ვცოდი, რა მექნა, გაცხებული შევყურებდი. პატარა ხანს უკან, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ხელი გულში მკრა და გარედ გამოვადო. მერე შევარდა შინ და ისეთი ძალით მოარახუნა კარები, თითქმის თოფი გაისროლესო.

გაცხებული ავიღე ჩემი ქუდი და მინდოდა გავბრუნებულყავ, მაგრამ ამ დროს ყველა მხრიდან სახლის კარები გააღეს და ქვეები და კრამიტის ნამტვრევები დამიშინეს, თან უწყალოდ ყვიროდნენ:

— გააგდეთ, გააგდეთ ავაზაკი! რონაში ჩააგდეთ, რონაში!

მე საჩქაროთ გამოვბრუნდი და მივიმაღე, სასახლის მოედანზედ ამოვედი და იქ შულამემდი დავრჩი, ვერა ვბედავდი ვოკლერის ცოლთან წასვლას, მერიდებოდა, რომ ქუდზე იმისაგან დამაგრებული ნიშანი აღარა მქონდა. კინაღამ ტირილი დავიწყე. რისთვის ჩამთვალა იმ ბებერმა ქალმა ავაზაკად, ან რად მომგლიჯა ქუდიდან ნიშანი, იმისი მეზობლები რაღად მომცვიდნენ და ჰყვიროდნენ: რონაში ჩააგდეთ, რონაში! ხომ არავისთვის არა დამიშვებია-რა... რა დანაშაულობისთვის ვიყავ აქ მარტოდ-მარტო, უბინაო? ყველანი მხიარულობდნენ, მღეროდნენ, ყველანი ცეკვავდნენ მოედანზედ იმ იმედით, რომ დაღმეჭილისა მოელოდათ მყუდრო ბინა, სადაც დამშვიდებულნი მოისვენებდნენ. მარტო მე არ ვიცოდი, სად გამეთია ღამე, არა მყავდა არც ნათესავი და არც მეგობარი. რა უნდა მექნა? სად წავსულიყავ?

ამ სასოწარკვეთილებაში მომაგონდა მდინარე რონა, როგორც ერთხელ ჩემ სოფელში გარდის საგუბარი. შემეძლო ამ გაქირვებაში მეპოვნა ვოკლერი, რომელიც ისე კარგად მომეჩქა, მაგრამ თან იმასაც ვფიქრობდი, ვთუ თუ დაცინვით მეუბნებოდა თავის ბატალიონში მიღების შესახებ.

თან და თან დაბნეულა. ხალხიც დაიშალა, აღია-აღაგ ოდნავ-ღა ისმოდა საკრავის ხმა; რამდენიმე მთვრალი გარს შემოხვეოდა ღვინის ქურქელს, თუ დარჩენილიყო რამ, ისიც პირში ჩაეწყვითათ.

ბოლოს გავედი ქალაქის დიდ მოედანზე. მოედანი დაცარიელებულიყო და იქაც სიჩუმე იყო, მხოლოდ რამდენიმე დაგვიანებული კაცი მიგზურებოდა ბინისკენ. სანათი ოდნავ ბეჭუტავდა და იმის მკრთალ სინათლეზედ მოსჩანდა სამმართველოს სახლში შემსვლელ-გამომსვლელი ხალხი, კარგა ხანს ავუარ-ჩაუვარე ამ სახლს, ვერ გაგებდე მივსულიყავ და მეკითხა სადარაჯოში ფელდფეხელი ვოკლერი: მეგონა, სასაცილოდ ამიგდებდნენ.

დრო გადიოდა. უნდა გადამეწყვიტა რამ, კითხვა სირცხვილი არ არის და მაინც და მაინც რონაში გადავარდნასაც კიდევ მოვასწრობდი... უგრძლობად გაეწიე სამმართველოს ღია კარისაკენ, შევედი ბნელ ღერფანში და აღარ ვიცოდი საით წავსულიყავ.

— ვინა გნებავთ?—მკითხა ვიღაცამ უკმეხად და ხელი დამადო მხარზე.

— აქ არის ბატონი ფელდფეხელი ვოკლერი?

— აქ ბატონი არავინ არის, მხოლოდ მოქალაქენი არიან, საბავლო არისტოკრატო! დაიცადე, ეხლა გავიგებ, ტყუი თუ მართალს ამბობ.

წამიყვანა ხელდაქერილი, შეაღო კარი და დაიძახა:

— ფელდფებელ ვოკლერ!

ერთის წუთის შემდეგ გამოჩნდა ჩემი ნაცნობი გვარდიელი უჭულდით, ჩიბუხით პირში.

— ვინა მკითხულობ?

— აბა შემოხედე, ვოკლერ, იცნობთ ამ ბიჭს? მე კი მგონია, ეს არისტოკრატების ჯიშისა უნდა იყოს, თქვენა მკითხულობთ.

— ოჰ, ვგ შენა ხარ, მალხაზო? — მითხრა ვოკლერმა. — მაშ გეტყობა ბერს გამოუგდისხარ? ეგ კარგია, კარგია, აქ გირჩევიან. ეხლავე მიგიღებთ ჯარში და გაუმარჯოს ეროვნებას!

ვოკლერმა ხელი მომკიდა, მაგრამ დარაჯმა თავის ქნევით უთხრა:

— იცნობთ კი ამ ბიჭს? ამან ბატონი გიწოდათ.

გვარდიელმა ხმა არ გასცა. შევედი სადარაჯოში. ეს იყო გრძელი და ვიწრო ოთახი. შუაში ცეცხლი ენთო, ქერაში ეკიდა სანათი; კედელთან სიგრძეზე იდგა სკამები, რომლებზედაც ჯარის-კაცები იწვნენ და ჩაბუხსა სწევდნენ. თეთრად შეღებულ კედელზე ალაგ-ალაგ ნახშირით დახატული კაცის და ქალის სურათები სჩანდა. ოთახში ბული იდგა და კომლი ღრუბელივით მოსდებოდა ქერს. მარჯვნივ კუთხეში, პატარა მაგიდასთან, იჯდა ჯარის კაცი და სთვლემდა.

— მეგობრებო, — სთქვა შესვლისთანავე ვოკლერმა: — აი, მოვიყვანე ჯარის-კაცი. ეხლავე მივიღოთ ჩვენს რაზმში. ხომ ჩვენთან ერთად დასძახებ: გაუმარჯოს ეროვნებას! ან თავისუფლება, ან სიკვდილი!

მე გამოვიქიმე, ფეხის წვერებზედაც კი შევდექი და მაღალის ხმით სხვებთან ერთად დავიძახე:

— გაუმარჯოს ეროვნებას! ან თავისუფლება, ან სიკვდილი!

ამ ხმაურობაზე ჯარის კაცს გამოელვია.

— რა ამბავია? რა მოხდა?

— ახალი ჯარის კაცი მოვიყვანე, უნდა მივიღოთ, — უთხრა ვოკლერმა.

— ვაშა, ვაშა, მოქალაქე!

— მოქალაქე, შენ რა ჰქვიან?

— პასკალ.

— მამაშენსა?

— პასკალ.

— სხვა სახელი არა აქვს?

— არ გამიგონია.

— დედაშენს რაღა ჰქვიან?

— პატინა.

— ეგ სახელი არ არის. რა ჰქვიან თანეტა, იზაბელა თუ სხვა?

— არა ვიცი, ყველანი პატინას ეძახიან.

— მაშ კარგი, ერქვას პატინა.

— სად დაიბადე?

— მალმორში, კონტას.

— კარგი. მოაწერე შენი სახელი.

ჩემდა სასირცხოდ გამოეტყდი, რომ წერაკითხვა არ ვიცოდი.

— არა უშავს რა. მითხრა ვოკლერმა, — თუ მენდით წერა არ იცი, სისხლით გასწავლით წერას. სად არის სერჟანტი ბერიგო? აქა ხარ? აბა წაიყვანე და ახლავე ჩააცვი მუნდირი.

ერთი მოხუცი ჯარის-კაცი წამოდგა, ჩიბუხი გამოებრტყა, სანათი აიღო, ანათო და მანიშნა გაცეცხლოდი.

ავედიო, კოშკში, მაღლა ოთხ-კუთხ ოთახში, რომელიც სახეც იყო სამხედრო ტანისამოსით, ამათვლიერ-ჩამათვლიერა, მერე აარჩია აუარებელ ტანისამოსში ერთი მუნდირი და გადმომიგდო.

— ეს შენია, — მითხრა იმან, — გაისინჯე კარგად დაგაღებია თუ არა.

მუნდირი მშვენიერი იყო, თუმცა ნახშირი, თაღის მწვანე მაულისა, გადაცეცხლის წითელ საყელოთი, ყვითელის ღილე-ბით და გრძელის კალთებით, რომლებიც კუნთებამდის მცემდა. ჩემთვის მეტად განიერი და გრძელი იყო, მაგრამ მე მაინც ხმა ამოუღებელივით შევიკალთავე, მუნდირი უფრო გალამაზდა, რადგან ისეთივე წითელი სარჩული იდგა, როგორიც საყელო, ქულის პოვნა უფრო გაჭირდა — ოცდა ათამდე მეტი გავისინჯე და ყველა თვალზე ჩამომეფხატა. ბოლოს ბერიგომ მოთმინება დაჰკარგა და მითხრა:

— აი, ეს წითელი არახინი დაიხურე, სწორედ მარსელელი ჯარის-კაცი იქნები.

მერე მომცა ლურჯი შალვარი და თეთრი ჩულქები. ამა-ებს გასინჯავა არ უნდა, ახლა თოფი-ლა გინდა და ხმალი... ამოირჩიე შენ თითონ. ეგენი-კი ბევრია.

თოფი, რომელიც შემხვდა, ის ავიღე, მაგრამ ხმალი ვეღარ ავარჩიე. უთუოდ მინდოდა ვოკლერის ხმლისთანა გრძელი და მოხრილი ამომერჩია. ბერიგო გაჯავრდა.

— რაღას ფათურობ? — მითხრა მან: — ეგ ხმლები სულ ერთნაირებია და ყველა სამართებლივით სჭრის, თუ კარგა გალესავ.

შემრცხვა და დავიტოვე ის ხმალი, რომელიც იმ დროს ხელში შევიჩა.

ელენე ანტონოვსკისა.

(შემდეგი ქება).

რედატორ-გამომცემელი გრ. ს. რეხილაძე.